

bo Vam donelo, geslo „Kmet k kmetu.“ Nebo več nemirov. Mirno bo kmet obdelaval svoje polje in vesel popotnika pogostil, bo li ta ktere koli narodnosti.

In vse to vejo vaši voditelji, ure njihovega gospodarstva so jim štete. Sedaj jim je geslo, „pomagaj na kak način moreš.“ Zdaj začnejo kmetu pridigovati; „za nemščino je na kmetških šolah pre dobro priskrbljeno, in saj nismo sovražniki nemškega poduka.“ Kmet, ne daj se preslepiti z temi besedami, ne verjami njim. S trepetajočim glasom ti hočejo dokazati da se naprednjaški voditelji tebe bojijo, da se nebi osamo svojil te hočejo z nemščino posiliti. Hinavci, vi se bojite, da bi se kmet osamosvojil, vi se bojite, da bi se postavil na lastne noge. Pod vašim „očetovskim krilom“ ga hočete imeti. Naše geslo se glasi, „Kmet naj gleda svet jasno, ne pa spod farsške suknje. Črne megle, ki mu zakrivajo sonce, hočemo pretirati, kmet si naj bo svest svoje moči. Mladina naj v šoli dobi poduk, kakor ga Vi kmetje hočete, naj se nemščine nauči, da vam ne bo treba otroke pošiljati v ljudske kraje se je učiti. Na Slovenskem se zidajo velike šole in kaj se naučijo v njih otroki. Koliko nemški zna deček, ki je šestrazrednico obiskal? Ni se je toliko naučil, kakor bo se je kot vojak na tujem v nekaj mescih.

Poglejmo si pa naše starejše ljudi. Ni vsak zmožen nemškega jezika? Ne piše boljše kakor fant, ki je 8 let hlače trgal na šolskih klopeh? Vprašajmo pa: „Dedek koliko let ste vi hodili v šolo?“ „Dve ali eno leto“ bo odgovoril. Naši dedi so se v enem ali 2 letah naučili nemški, naša mladina pa se tega ne nauči v 8 oziroma 5 letah! Zakaj li ne? Na naših sedanjih šolah je nekterim učiteljem nemški poduk deveta briga, večkrat je učitelj sam ni popolnoma večšč! Kako pa bi se tudi naša mladina naučila nemščine od takega ali od učitelja, ki je zagrinznjen sovražnik vsega nemškega? In sovražniki nemščine je nekaj naših učiteljev. Zakaj pa se nemščina tako slabo podučuje? „Vi ste si sami krivi kmetje, vi ne zahtevate tega, kar vam je od postave dovoljeno in kar

Gosp. zdravnik, župnik bo umrl.

(Spisal P. Rosegger.)

Ha, ha, moram se smijati! Kaj je ta potujoč rokodelčič naredil! Pa dobro je; če se ljudje burki smeji, gotovo burkežu nič ne storijo. Pa bi bilo tudi škoda, če bi se mu kaj zgodilo.

Vendar, jaz hočem Vam povedati, kaj je ta ptič naredil.

Potujoč rokodelčič prišel je enkrat — bila že je precej tema — v mestice Orlovec. Svet je temen, pot slaba, naš rokodelčič truden in rad bi si že počini. Pa, resnici pravico, v mestu noče ostati; meščani so presneto neuljudni, gotovo mislijo, da je Bog zato vandravca ustvaril, da imajo ti meščani človeka, katerega zamoreje iz hiše vrči. Če prav premislimo, je pač siromak tak popotni rokodelec. Policaj in pes sta mu edina prijatelja. Pes mu že od daleč nasproti beži, pozdravi ga z lajanjem in ga poljubi v

sama postava želi. Odločno zahtevajte nemški poduk in se vaše želje ne ustreže, obrnite se do okrajnega glavnega uradnika, kjer vam bo pravica.“ — Ne slušajte na prilike valce, kateri vam hvalijo sedanje šole! Vrana vrta očmi ne izkljuje. Župniki in nekteri učitelji so si delali prijatelji, župniki v svojih klerikalnih cunjah ne bi do kritizirali čez šole, kajti senca padla bi na neterne prijatelje, na učitelje.

Pregovor „Koliko jezikov znaš, toliko veljaš“ imajo ti klerikalčki v zadnjem času v ustah, zakaj pa nepuste, da bi kmet smel reči, „jaz znam več jezikov, zato tudi več veljam? Kmet ne sme drugemu jeziku znati, za kmeta drugo ni na svetu kakor plačanje in plačanje davka. Kmet na noge, vzdrami se in zakliče:

„Proč farji in dohtarji, jaz vas več ne potrebujem. Dolgo sem za vami taval in vas sužnik bil, sedaj sem jaz gospod, ustreglo se mi bo, kar bom želel, dobil bo šolo, kako jaz hočem. Jaz šole na kmetih plačam in nečem tudi od njih korist.

Pa glej, cel članek sem pisal, kako potreben je nemški poduk našim kmetom. Po priliki vzame „Gospodarja“ vroke in čudo, kar „Štajerc“ že 6 let pridiguje, kmetom nemški poduk, to piše tudi „Gospodar“: Strahopetno, da ne bi bralci takoj videli da mora sedaj drugače začeti, jo zavija, kakor malo okol vroče sklede. „Gospodar, gospodar“, morebiti boš naš pristaš!

Veliki sijajen tabor v Žalecu

Slovenci, Rojaki! Pridite mnogoštevilno na slovenski tabor, tam zopet pozivimo v srcih vaših navdušenje za svojo domovino. — Pokazimo narodu našim nasprotnikom svojo slogo in moč.

S temi besedami vabila je „Domovina“ svoj pristaše, vabilo celjsko politično društvo „Napredni“ svoje klerikalčke na shod v Žalec. Poglejmo si kako sijajen je bil ta shod, vreden, da se v svetovni zgodovini zaznamva.

nogo. Policaj ga takoj milosrčno izprašuje, od kod kako se piše, če že ima nočno prenočišče — če mu ga radi priskrbe, včasih brez da bi prosil. Beračenje, kako strogo je prepovedano.

Pa vse to nič ne briga našega rokodelčiča. Ne berači, ni se mu treba bati policaja, to mu hoče, rad bi še prišel v bližnjo vas Kolovec, kjer pred nekterimi leti v delu bil. Mojster, pri katerem je bil pomočnik, je med tem umrl in njegovo ženo vdovo, hoče obiskati, — morebiti se da potolaži. Vas Kolovec je še pa 2 dobri uri oddaljena od mest. Pa vandravcu pride dobra misel. Orlovski zdravnik ima čilega konjica in fini voziček. Škoda za voz, se ne rabi — Vandravec gre k zdravniku, pozvna vrata in kliče: „Gospod zdravnik ustanite, župnik v Kolovcu bo umrl. Jaz sem sel.“ „Ravno spada v moj krog Kolovec, reče zdravnik, vendar župniku ne morem odreči. Imate voz seboj, da peljam?“ „O ne, tega ne. V Kolovcu imamo sat

Shod je padel v mlako, tabor je propal!

Res je, da so prišli vsi ti voditelji, sokolci, odvetniški škrici, mežnarji, hlapci (te je privleklo pivo, katero so mislili od prvakov zastoj dobiti) in mladeniči, seveda taki, kakor jih od mladeniških shodov poznamo (n. pr. iz Sv. Lenarta v Slov. goricah). Pravega pristnega kmeta nisi videl, nekaj posestnikov je bilo raztresenih med množico, pa ti gotovo niso prišli svojevoljno privlekli so jih seboj debeli župniki in suhi kaplani. Teharčani so se posebno sijajno v Zalec pripeljali. Naprej jezdil je na pokvekastem kljusetu hišni hlapec (Hausknecht) dr. Stora. Na prvem vozu sedela sta dr. Stor in kaplan Čemažar, držoč se, kakor da bi šla za njima cela ruska vojska in onadva bi bila vojskovodja. Vendar kako žalostno trumo sta za seboj imela, pokazal nam je drugi voz, kjer je njuna četa zbrana bila, skupaj 15 ljudi, 2 čevljarja in 6 hlapcev. Iz drugih krajev tudi niso drugače bili klerikalci zastopani. Kaplan, nekaj hlapcev in mežnar, drugo ni prišlo iz posameznih krajev. O govorih natanko niti govoriti nečemo, vedno, da so kmetje eden za drugim odšli, vedno da so govorniki henjali. Dr. Hrašovec je med drugim rekel, da kmet pri pljugu ne potrebuje nemškega jezika. Komaj je to zinil, vstal je eden izmed kmetov ter rekel: „Da, vi gospodje nam zavirate nemščino, sami pa pošiljate vaše otroke v nemške šole.“ Ko na to Hrašovec reče, „to je bilo nekdanjaj je drugače“ odšel je omenjeni kmet. Kaj si je le mislil? Dr. Karlovšek in župnik Žičkar sta nekaj kvasila, da nazadnje nista vedla, kaj vse sta vernim poslušalcem po „dohtarski“ povedala. Na vprašanje kake vsebine so bili govori, rekel je odkritosrečno en kmet: „Nevem, nisem jih razumel, gospodje so preveč „dohtarski“ govorili. Nazadnje govoril je brez dovoljenja kuharice, katera vedno pravi „Matija, le kar tih bodi“ župnik iz Žalca. Iz celega njegovega govora se ni drugo slišalo, nego zagriz-

konje. Gospoda župnika konj je krumpast, krčmarjev vozi drva, Tonetovega pa so med vojaške konje vzeli. Hitro gospod zdravnik, drugače nam prej župnik v drugi svet odraščajo.“

Zdravnik res ustane, hitro zapreže in oba sta odtrkala proti Kolovcu, da se je kar srce smejalu namemu ptičku?

Za dobro urico prideta v Kolovec. „Tako, reče krčmar, ko sta pred farovž prišla, „zdaj bom jaz in zbudil učitelja, vi pa glejte, da kdo iz farovža pride! Jaz sem hitro nazaj.“ On skoči z voza odhiti čez par minut že trka na oknu vdove.

Kaj pa zdravnik? Ta sedi en čas na vozu, nikdo ne pride, ne sel, ne učitelj, konjiček že postaja nezaviren, nazadnje vendar tudi on z voza skoči in potoni pri farovžu. Kmalu se okno odpre in vunkliče kuharica: „Pa to noč ne bo mira?“ „Kako je fajmoštru?“ vpraša hitro zdravnik. „O moj“, odgovori kuharica, „ta je odraščal.“ „To pa vendar ne,

njeno sovraštvo proti Nemcem. Rekel je med drugim, da je treba starišem, ki pošiljajo svoje otroke v nemške šole v obraz pljuniti. (Zelo lepo gospod župnik! S takimi „nauki“ hočete sloveti in se javno bahati! Sram Vas bodi, ki nosite črno sukno, in tako umazano govorite!) Komaj je to zinil, začeli so se zadnji poslušalci odpravljati in nazadnje so bili gospodje dohtarji, župniki, mežnarji in škrici sami, vrli kmetje so jih zapustili, ker so jih že ušesa bolela. Iz vsega je razvidno, da so prvaki s svojim shodom žalostno propadli. Lahko rečemo, slovensko ljudstvo se ni udeležilo tega shoda. Lažim „Celjske žabe“ se moramo smejeti, ker grozno mnogo o slavnosti tega tabora piše, o krasnih govorih in velikem udeleževanju.

Celokupni zbor ptujskega okrajnega zastopa.

Dne 10. t. m. vršila se je popolna seja ptujskega okrajnega zastopa pod predsedništvom deželnega poslanca in župana Jožefa Ornig in v navzočnosti okrajnega glavarja pl. Underrain. Začetkom seje omeni predsednik zasluge pred kratkim umrlega družbenika Franca Leskoschegg; v znamenje žalosti vstanejo vsi pričujoči. Nadalje naznani predsednik, da je od zadnjega celokupnega zbora mnogo prošenj prišlo, da bi se poslal kulturni inženir na okrajni odbor in sicer je 307 takih prošenj dospelo. Hranilnični knjigovodja Kasper poroča o pregledu računov za leto 1904. Dr. pl. Fichtenau poroča o zgradbi ceste Velovlek-Izvanci-Destinci. Poročevalec predlaga, naj cesta ne gre skozi vasi, ampak jih tangira, kajti s tem se skrajša cesta in bode tudi manj stala. Poročevalec stavi predlog. 1. cesta med gradom Dornava in vasi Pacing se naj opusti. 2. Cesta Velovlek-Izvanci-Destinci naj se zgradi po njegovem načrtu. Prvi predlog se preloži, drugi se sprejme. Na prošnjo

pa vendar ne“, skeči v svoji žalosti dohtar. „Pred eno uro se je odpeljal v Orlovec k zdravniku“, pripoveduje kuharica, „z vozom so prišli po njega. Ne veste, je že kaj boljše zdravniku?“ „Kteremu?“ „Orlovskemu, ta je je baje smrtni postelji. Sel je prišel po župnika, umirajoč baje ravno našega gospoda zahteva.“ Dohtar je kmalu vedel, da je nekdo iz obeh norca napravil. Godrnjaje se odpelja proti domu in na poti sreča župnika ki se je od Orlovca domu peljal. „Dober večer gospod župnik“ zakliče mu zdravnik nasproti, „kako gre Orlovskemu dohtarju?“ „Hvala za prašanje, tega je danes nekdo po osle poslal kakor mene, župnika iz Kolovec.“ Ždaj se spoti zdravnik, da je ta dan 1. april bil. Nato sta vsak na svoj dom se odpeljala. Naš rokodelčič si je sladko odpočil, in ni bil jezen, da je dohtar krivdo prvemu aprilu dal. Kdo pa je župnika po osle poslal? Bržkone Orlovski kaplan, ker se ta vedno jezi, če gre Orlovski zdravnik v drugo faro, v Kolovec, k župniku kvartat in kave pit.